

Fremtidens landmand på Kærbygård

Erling Christoffersen
Avlschef
Vestdanmark

Peter Rasmussen
Frøavlskonsulent
Nordfyn

Præcisionsjordbrug er en integreret del af dagligdagen på Kærbygård. De senere år er der investeret omkring 1.000 kr. pr. ha i højteknologisk GPS-udstyr til traktorer og mejetærskere, så der kan ske dataopsamling til fremstilling af tildelingskort på markniveau. Men det er kun begyndelsen

Stuehuset på Kærbygård

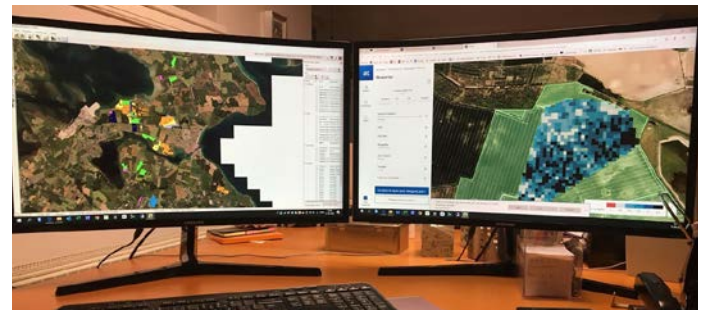
Hans Sørensen er uddannet agrarøkonom og er gift med Anne-Marie Sahl Sørensen, som er konsultationssygeplejerske på det lokale lægehus i Kerteminde. Parret har sammen børnene Niels Christian og Noline på 16 og 14 år. Hans og Anne-Marie er tredje generation på Kærbygård. De overtog gården i 1999 efter Hans' forældre. På det tidspunkt var Kærbygård et planteavlsbrug på 125 ha. Ejendommen omfatter i dag 540 ha, hvoraf de 270 ha er forpagtet. Slatgesvinsproduktionen, der tæller 14.000 stk. årligt, er placeret på tre ejendomme, Kærbygård, Dorthealund og Skovagergård. Foruden Hans er der beskæftiget en medarbejder på deltid og to på fuldtid. Anne-Marie varetager den daglige drift af Stald Steensgård, der blev købt til i 2007. Stald Steensgård har plads til 12 heste/ponyer med tilhørende græsfolde, ridebane og ridehal.

Hans Sørensen er delegeret i DLF og driver en planteavlsbedrift med græsfrø og havefrø. Han blev i februar 2021 kåret som "Fremtidens Landmand" for at "have udviklet sin virksomhed via et teknologisk spring, som optimerer og udvikler forretningsmodellen". "I planteavl graduerer vi tildelingen af alt, lige fra kalk, gødning, svampemidler, vækstregulering og såsæd. Vi har investeret i Trimble GPS til alle køretøjer og maskiner," fortæller Hans.

En god planlægning og evnen til at sætte ting i system er væsentlige forudsætninger, hvis man skal have udbytte af at bruge præcisionsudstyr i markbruget til at forbedre økonomien og reducere miljøpåvirkningen. Tildelingskortene bliver fremstillet i "maskinrummet" på Kærbygård via Atfarm fra Yara og Næsgaard Markkort eller evt. CropManager.

"Jeg gennemgår og tilretter alle tildelingskort tidligt om morgenen, inden de bliver overført til jobkortene i traktorerne. Det kræver et stort kendskab til hver enkelt mark og meget disciplin og systematik, men når man har gjort det mange gange, er det en naturlig del af arbejdet," fortæller Hans.

Fremtidens Landmand – foruden hæderen og anerkendelsen fulgte der også en kontant præmie på 25.000 med prisen

Et kig på hjemmekontoret. Der bliver lavet kort til gradueret tildeling til de fleste markopgaver

"De sidste tre år har vi sparet 70 kr. pr. ha ved at sænke brugen af vækstregulering i korn"

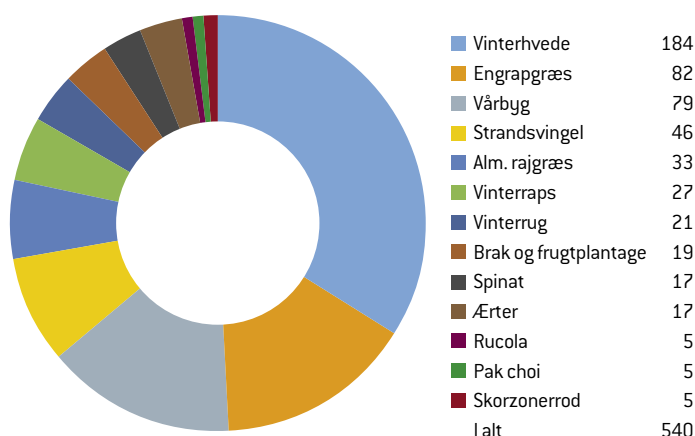
Præcisionslandbrug sparer kemi og penge

"Vi har sparet en del kemi i frøgræs og korn. De sidste tre år har vi sparet 70 kr. pr. ha ved at sænke brugen af vækstregulering i korn. Forventningerne til merudbyttet for gradueret gødningstildeling i korn er 2-300 kg kerne pr. ha. Desuden er min erfaring, at graduering i frømarkerne giver en mere ensartet afgrøde, en bedre og mere ensartet bestøvning og nemmere høst," oplyser Hans.

Pletbehandling i engrapgræs

"Her i vinter har jeg fået lavet en overflyvning med en af DLFs droner for at bestemme, hvor meget græsukrudt jeg har i en af mine 1. års engrapgræsmarker. På baggrund af dronekortet overvejer vi pletbehandling med Round-up i 0,7 ha ud af 20 ha, hvor vi har problemet, der i dette tilfælde er alm. rapgræs.

Figur 1. Afgrødefordeling Kærbygård høst 2021, ha

”De nye teknikker er med til at skabe en god omtale af os planteavlere, når vi viser, at vi er i stand til at udnytte vores hjælpestoffer optimalt. Det her er kun lige begyndelsen, og teknikken vil bringe os meget længere end det, vi kender til i dag,” mener Hans.

”Sædskiftet har ikke en bestemt afgrøderotation, for det er mine kontrakter på frøgræs og havefrø, der har forrang og bestemmer afgrødefølgen. DLF og Jensen Seeds ønsker, at avlerne er fleksible og omstillingsparate, og det forsøger jeg at leve op til,” forklarer Hans. Sædskiftet er delt op i tre blokke, og hver af blokkene har sin frøgræsart. Engrapgræs bliver dyrket på den bedste jord (JB 6), strandsvingel på JB 5-6, og alm. rajgræs bliver sammen med vinterraps dyrket på de lidt mere varierende jorder. Beliggenheden tæt ved Storebælt gør, at tørkeindekset ofte kommer i det røde felt, men dette til trods er udbytter i vinterraps på 4,5 tons og ni tons i hvede normalt, og udbytterne i frø placerer sig i den bedste tredjedel.

En god pløjning er et vigtigt element i kampen mod græsukrudt. Her er det en efterafgrøde, der bliver pløjet ned

Konstant jagt på græsukrudt

”Ploven har en stor plads i mit hjerte, næsten på højde med min kone og børn,” siger Hans med en høj latter og fortsætter: ”Ploven er grundlaget for, at vi kan dyrke de mange forskellige frøarter og samtidig styre græsukrudtet. Markerne skal være rene for græsgræsukrudt, før vi etablerer frømarkerne. Vi er altid to år forud for planlægning af frømarkerne, så vi undgår at stå med græsukrudtsproblematikken i frøåret.”

Græsukrudt, som gold- og blød hejre samt ital. rajgræs, har meget stor bevågenhed på ejendommen og for at mindske problemerne

Hans Sørensen og Peter Rasmussen i engrapgræs Balin, der er ved at komme i vækst efter vinterens Reglone-behandling

med disse arter, bliver vinterhveden først sået i slutningen af september. Alle marker bliver gennemgået og luget for flyvehavre og problemkruddtsgræsser. Dette betyder, at opformering af græsukrudt bliver taget i opløbet, inden det bliver et uløseligt problem.

Vildtstriberne er både godt for vildt og insekter og placeringen langs markkanten holder ukrudtsgræsserne væk fra frøafgrøderne. Her er der sået honningurt og boghvede langs en 1. års engrapgræs

Efterafgrøder bruges aktivt

”Vi etablerer efterafgrøder i alle marker med vårsæd, og jeg ser dem som et aktiv til opsamling og lagring af overskydende næringsstoffer og til at holde jorden i god drift. Jorden har en bedre struktur ved forårets begyndelse, hvilket betyder, at vi kan indlede forårsarbejdet tidligere og derved sikre grundlaget for en perfekt jordbehandling forud for såningen,” udtaler Hans. DLF leverer en del af efterafgrøderne som MF0-90/10 og ellers blandes honningurt med vinterrug og vårbyg.

Vildt og blomsterstriber

Hans har i samarbejde med en vildtkonsulent udarbejdet en plan for beplantning af eksisterende og nye remisser. På brakarealerne udnyttes de tiltag, som lovgivningen stiller til rådighed for at forbedre forholdene for vildtet. Blandt tiltagene kan nævnes:

- ✔ Barjordstriber, som fuglene kan støvbade i
- ✔ Insektvolde, der giver masser af føde for fuglene
- ✔ Vildtstriber med vildtblandinger, der giver foder og skjul for vildtet

fortsættes næste side ►

–fortsat fra side 5

Dyrkning af frøafgrøderne

Engrapgræs er den eneste frøgræsart, der bliver skårlagt på Kærbygård. I høsten får Hans Sørensen høsthjælp af en nabo. I baggrunden udsigt til Kerteminde Fjord

Engrapgræs Balin udlægges i vinterhvede

”Vi har gode erfaringer med at udlægge Balin engrapgræs i vinterhvede, fordi vi har godt styr på væselhale og et lavt ukrudtstryk af tokimbladet ukrudt,” konstaterer Hans.

Hveden bliver sået sidst i september på dobbelt rækkeafstand, og de syv kilo engrapgræsudsæd pr. ha bliver placeret i rækkemellemrummet. Hveden bliver høstet under optimale forhold, så forekomsten af spildkorn bliver mindst mulig. Hvedehalmen bliver presset og fjernet, og der er fuld fokus på, at presseren er rengjort, så der ikke kommer ukrudtsfrø ind i marken af den vej. Så snart halmen er væk, bliver stubben pudset ned i 3-4 cm's dybde. Når spildkornet er spiret frem i september, bliver det fjernet med 0,12 l Agil pr. ha, og afgrøden tildeles 75 kg N pr. ha. Øvrigt græsukrudt som alm. og enårig rapgræs samt væselhale bekæmpes med 0,75 l Reglone pr. ha i december.

Ved vækststart om foråret får afgrøden igen 75 kg N pr. ha. Mod enårig rapgræs og agerstedmoder, ærenpris og rød tvedtand er en behandling i det tidlige forår med 0,08 l Hussar OD + 0,06 l DFF + 0,5 l Renol pr. ha aktuel. Hvis afgrøden har brug for svampebekæmpelse sker det omkring 1. maj med 0,5 l Folicur Xpert pr. ha.

”Balin er klar til skårlægning 3-4 uger efter blomstringen, og den skal skårlægges, inden der drysser for mange frø af, så det holder jeg skarpt øje med. Høsten starter 10-14 dage efter skårlægningen. Man skal have is i maven og vente til det er tørt, så får man det hele med,” fortæller Hans.

Strandsvingel Eyecandy er en langsom starter

Strandsvingel bliver udlagt i vårbyg, når jorden er godt opvarmet. Det sikrer en hurtig fremspiring. Vårbyggen sås på 24 cm og strandsvinglen placeres mellem kornrækken med en udsædsmængde på otte kg pr. ha.

”Jeg ofrer gerne lidt ekstra frø, for at sikre en god afgrødedækning, så ukrudtet ikke får for meget plads. Vi skal huske på, at strandsvingel er en langsom starter,” erfarer Hans.

Lige efter såning, mens jorden er fugtig, indledes ukrudtsbekæmpelsen med 0,1 l DFF pr. ha mod enårig rapgræs efterfulgt af Express 50 XS mod tokimbladet ukrudt. Spildkorn bekæmpes efter høst med 0,12 l Agil pr. ha. Gødskningen af frøafgrøden sker med 90 kg N pr. ha i gylle midt i september og igen i marts ved vækststart, hvor der

Stort set alt bliver målt og vejat på Kærbygård – også udbyttedata – som gårdens brovægt registrerer på markniveau

tildeles 110 N pr. ha. På foragre og pletter i marken mod enårig rapgræs anvendes 0,2 l Kerb 400 SC pr. ha sidst i februar. Tokimbladet ukrudt bekæmpes med 1,5 l Ariane FG S + 0,06 Primus pr. ha. Strandsvingel høstes altid direkte med høj stub højde og en vandprocent mellem 17 og 25 procent. Halmen bliver snittet, og marken pudses i bund lige efter høst.

Alm. rajgræs Double udlægges i renbestand

Alm. rajgræs bliver etableret i renbestand i august efter korn eller raps. Spildfrø bliver stimuleret til spiring ved en enkelt harvning efterfulgt af en god pløjning. Samtidig med såningen af de 8-9 kg frø pr. ha bliver der placeret 30 kg N pr. ha. Ukrudtet bekæmpes med 0,1 l DFF pr. ha lige efter såningen, der holder marken ren indtil foråret. Sidst i marts tildeles 70 kg N i gylle efterfulgt af 100 kg N pr. ha i handelsgødning midt i april. Tokimbladet ukrudt bekæmpes i april med 0,75 l Mustang Forte pr. ha. Alm. rajgræs høstes direkte med så lav stubhøjde som muligt og en vandprocent mellem 17 og 25 pct. Primera Super anvendes i både alm. rajgræs og strandsvingel med 0,8 l pr. ha sidst i april mod alm. rapgræs. Begge frøafgrøder vækstreguleres med Moddus ved begyndende skridning og svampebehandles med Bell, Folicur Xpert og Viverda ved begyndende skridning og ved begyndende blomstring. 🌱

Maskinoversigt Kærbygård 2021

Traktorer*	NH T7 270 (2019), JD 7730 (2008) + 2 stk. JD 7530 (2008), NH rendegraver 110 (2011)
Mejetærskere*	2 stk. NH 8090 evolution 30 fod (2019) og (2014) inkl. 15 fod pick-up
Sprøjter og gødningsspreder*	Amazone UX. 6200 24 m (2014), Hardi Commander 4500 24 m (2004), Bredal K8 fuld hydraulisk
Såmaskine/plove/harve	Lemken Solitair 4 m rotorharve bugs. med samsåning af gødning og korn, samt frødstyr til placering (2021), 2 stk. Kverneland 5 furet vendepløve med variabel fure brede (2017), såbedsharve Heva 7 m Euro-dan (2008)
Diverse	Stubharve Köcrling 5,2 m med frødstyr til efterafgrøde (2005), 3 stk. 16 t Baastrup vogne med rullepresenning, 3 stk. BCS Duplex Gold 8 fod (2017-2019), Græsafpudsning McConnel 6 m (2016), Kuhn slagleklipper 3 m (1999), Orius slagleklipper 0,8 m (2012)
*Med GPS Trimble	